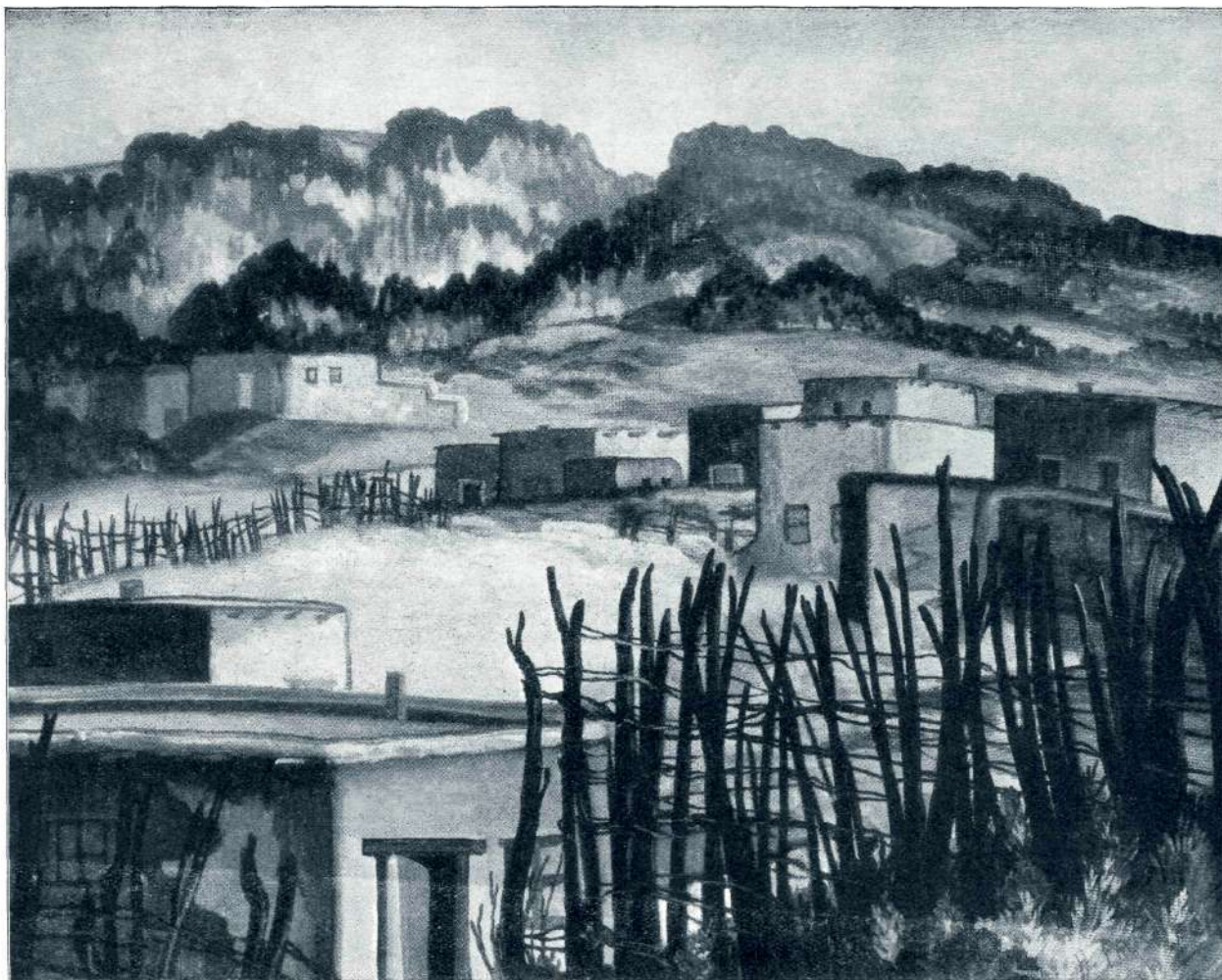

H. G. PRUSHECK: SANTA FÉ V NOVI MEHIKI (1927)

je zlasti vidno v »Prerijskem selu Indijancev«. Novo je ospredje s ploskimi barvami poslopij; mogočni kanjoni, ki se v smelih zelenkastih barvah spenjajo nad njim, so del najnovejše izpopolnjenega Peruškovega ekspresionizma preteklih let; iz ozadja nad kanjoni pa se vzpenja v nebo delec prikupnega naturalizma, kateri pa je zelo visoko nad prvenjskim slikanjem Peruška.

Na novejših slikah je tudi opazati novo Peruškovo prisposodabljanje neba, kar so gotovo vplivi z juga. Nekdanji zbrani nimbus, vzpenjajoči se nad njegovimi modernimi ekspresionizmi, je nadomestil s preprosto skupino oblakov, ki preprega modro nebo južnih dežel. Nič več tistih rezkih, upornih potez, umetnik prihaja v dobo blažjega izražanja, malone pasivnega mysticizma, kateri se kristalizira zlasti v Peruškovih delih »Pesnik«, »Sanje« in v najnovejši »Sad in knjiga«. Iste smernice so vidne na nekaterih portretih, posebno na lastnem portretu.

Kakor rečeno, da razumemo Peruškova dela, moramo razumeti razmere, v katerih je umetnik zrasel, in pa samostojnost razvoja. Šole ni imel in umevno je, da so tudi njegova dela skoraj

izključno njegova. Če so na zadnji razstavi ameriških umetnikov (v čikaškem Art Institutu) pokazali nekaj njegovim podobnih del, je najbrž pripisati njegovemu vplivu, on sam se drugam ne zateka.

Kakor je čitati iz nekega lanskega življenjepisa o Perušku, je mož že produciral nad osem sto različnih del. Precej teh del, in sicer nekaj najboljših, je prišlo v posest slovenskih organizacij v Ameriki, kajti v centralnih slovenskih naselbinah se je lani in letos vršilo pet večjih razstav, s katerih so naše organizacije kupile nekaj del. Drugače pa je umetnik Perušek že imel celo vrsto razstav v Chicagu in New Yorku. Skozi devet let je imel razstave skupno z drugimi ameriški umetniki v čikaškem Art Institutu. Posamezna njegova dela so bila razstavljena tudi v Parizu in Londonu. Letos pa namerava posetiti Evropo in zlasti Slovenijo, kjer bi se rad seznanil z domačimi umetniki.

Vzlic vsem razstavam, ki jih je Perušek imel med Slovenci, je še vedno bolj poznan med Američani kot med Slovenci, zlasti pa v ameriških umetniških krogih. Malo je namreč umetnikov,